

Datum van
inontvangstneming

:

05/11/2024

Zaak C-559/24**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

14 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Bezirksgericht Graz-Ost (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 augustus 2024

Verzoekende partijen:

P* E*

T* K*

Verwerende partij:

V* AG

BESLISSING**ZAAK:****Verzoekende partij**

[OMISSIS]

P* E*

Verwerende partij

[OMISSIS]

V* AG

DUITSLAND

Op grond van: 4.287,00 EUR plus rente en kosten (verminderde vordering)**ZAAK:****Verzoekende partij**

[OMISSIS]

T* K*

Verwerende partij

[OMISSIS]

V* AG

DUITSLAND

Op grond van: 5.307,00 EUR plus rente en kosten (verminderde vordering)

VOORTZETTING, VOEGING VAN PROCEDURES, VERWIJZING naar het
Hof van Justitie en ONDERBREKING

I. De procedures 206 C 547/21v en 206 C 938/23x worden elk op verzoek van de verzoekers

voortgezet.

II. De procedures 206 C 547/21v en 206 C 938/23x worden (overeenkomstig § 187, lid 1, ZPO [wetboek van burgerlijke rechtsvordering])

gevoegd, teneinde gezamenlijk te worden behandeld.

206 C 547/21v wordt als leidende zaak aangewezen.

III. Aan het Hof van Justitie worden krachtens artikel 267 VWEU de volgende vragen voorgelegd

met het verzoek om een prejudiciële beslissing:

- 1) *Moeten artikel 2, punt 6, en bijlage III, punt 3.13.4., van uitvoeringsverordening (EG) nr. 692/2008 [juncto artikel 3, punt 10, van verordening (EG) nr. 715/2007] aldus worden uitgelegd dat een systeem voor verontreinigingsbeheersing (programma voor de regeneratie van de opslagkatalysator in de voorbereidingscyclus) dat als een continu regenererend systeem wordt beschouwd omdat een regeneratie (reinigingsproces) bij elke test van type I ten minste één keer plaatsvindt en tijdens de voorbereidingscyclus van het voertuig al één keer heeft plaatsgevonden (zogenoemde precon respectievelijk voorconditionering), een manipulatie-instrument in de zin van artikel 3, punt 10, van verordening (EG) nr. 715/2007 is?*
- 2)
 - a) *Moet artikel 5, lid 2, onder c), van verordening (EG) nr. 715/2007 (juncto artikel 3, punt 10, van verordening nr. 715/2007 alsmede artikel 2, punt 6, en bijlage III, punt 3.13.4., van uitvoeringsverordening nr. 692/2008) aldus worden uitgelegd dat (in voorkomend geval) een dergelijk manipulatie-instrument toelaatbaar is omdat in wezen is voldaan aan de voorwaarden van de relevante procedure voor het testen van emissies?*
 - b) *Moet artikel 5, lid 1, van verordening nr. 715/2007 (juncto artikel 3, punt 10, van verordening nr. 715/2007 alsmede artikel 2, punt 6, en bijlage III, punt 3.13.4., van uitvoeringsverordening nr. 692/2008) aldus worden uitgelegd dat (in voorkomend geval) een dergelijk manipulatie-instrument toelaatbaar is als de emissiegerelateerde werking die dit instrument gedurende de testprocedure (goedkeuringstest) laat zien, in 80 %*

van de gevallen ook onder normale gebruiksomstandigheden (reële rijomstandigheden) bestaat?

[OMISSIS]

A. MOTIVERING

In de onderbroken procedures 206 C 547/21v en 206 C 938/23 werd op 12 juli 2024 voortzetting aangevraagd, aangezien de procedure 3 Ob 33/23h, die in beide gevallen de onderbreking rechtvaardigde, werd gestaakt na een buitengerechtelijke schikking tussen de partijen bij het geschil als gevolg van de intrekking van het beroep in „Revision” en de daarmee verband houdende annulering van de datum van de mondelinge behandeling in de daarmee samenhangende prejudiciële procedure voor het Hof van Justitie in zaak C-592/23.

De beëindiging van de twee onderhavige procedures hangt nog altijd (gedeeltelijk) af van dezelfde rechtsvragen als die welke het OGH bij beslissing van 6 september 2023 (3 Ob 33/23h) bij prejudiciële verwijzing (zaak C-592/23) aan het Hof van Justitie heeft voorgelegd. De beëindiging van de prejudiciële verwijzingsprocedure als gevolg van de buitengerechtelijke schikking van de partijen bij het geschil vereist dat dezelfde rechtsvragen opnieuw aan het Hof van Justitie worden voorgelegd.

[motivering van de voeging van de procedures overeenkomstig punt 27 van de aanbevelingen van het Hof van Justitie over het aanhangig maken van prejudiciële procedures]

[OMISSIS]

B. Feiten van de prejudiciële verwijzing

I. Achtergrond van de respectieve procedures

[1] In zaak 206 C 547/21v kocht verzoeker op 12 september 2017 bij een autohandelaar in 8501 Lieboch een door verweerster geproduceerde VW Golf VII Variant Comfort 1.6 voor de aankoopprijs van 17.690,00 EUR. Het voertuig is uitgerust met een motor van het type EA 288 (EU-6 NSK).

[2] In zaak 206 C 938/23x kocht verzoeker op 9 juni 2018 bij een autohandelaar in 8501 Lieboch een door verweerster geproduceerde VW Golf VII Variant TL 1.6 TDI voor de aankoopprijs van 14.290,00 EUR. Het voertuig is uitgerust met een motor van het type EA 288 (EU-6 NSK).

II) Technische randvoorwaarden voor beide voertuigen

[1] Voor beide voertuigen is de emissienorm EU 6 bepalend. Deze motor wordt vanwege het ontwerp en de programmering ervan niet geraakt door de problematiek in verband met de NO_x-waarden voor de motorserie EA 189 (EU 5). De EU-typegoedkeuring voor het voertuig is nog steeds geldig.

[2] In beide voertuigen is een recirculatiesysteem voor uitlaatgassen geïnstalleerd om de uitlaatgassen te reinigen. Uitlaatgasrecirculatie wordt gebruikt om de uitstoot van stikstofdioxide in de motor te verminderen. Het voertuig heeft een thermovenster voor buitentemperaturen tussen 15 graden Celsius en 33 graden Celsius (standpunt van verzoeker) of – 24 graden Celsius en + 70 graden Celsius (standpunt van verweerster). Voor de duurzaamheid van de EGR-klep, de EGR-koeler en de EGR-koelerklep, evenals voor het roetfilter en de turbocompressor, is de implementatie van dit thermovenster technisch noodzakelijk.

[3] In beide voertuigen is een zogenoemde „precon” (voorconditionering) met rijcurveherkenning geïmplementeerd. Dit programma herkent wanneer het voertuig wordt voorbereid op de uitlaatgasmeting op de testbank. In dit geval wordt de regeneratie geactiveerd ongeacht het aantal kilometers sinds de laatste regeneratie en ongeacht de verzadigingsgraad van de katalysator. Hierdoor begint de eigenlijke testcyclus altijd met een geregenereerde katalysator.

[4] Bij het testen van de uitlaatemissiewaarden op de testbank wordt in overeenstemming met de Europese testvoorschriften door middel van een gestandaardiseerde typegoedkeuringstest (NEDC) een specifiek rijgedrag van het voertuig gesimuleerd dat overeenkomt met fasen van accelereren, constant rijden en vertragen in stedelijke en buitenstedelijke gebieden over een periode van 1.180 seconden en een afstand van ongeveer 11 km. Door de precon resulteert een gesimuleerde rit van 11 km altijd in twee regeneraties van de katalysator en de bijbehorende kortstondige toename van verontreinigende stoffen, nooit in drie. Dit komt niet altijd overeen met de processen onder reële rijomstandigheden, omdat een rit van 11 km ook kan worden begonnen met een bijna verzadigde katalysator. Puur rekenkundig gezien vindt de regeneratie 2,2 keer plaats over een afstand van 11 km onder reële rijomstandigheden, met regeneratie-intervallen van 5 km. Zonder rijcurveherkenning in de precon zou een regeneratie ook drie keer kunnen plaatsvinden tijdens een testcyclus, in zuiver rekenkundige termen in één op de vijf gevallen.

C. Standpunten van partijen in de procedure en de procedure tot dusver

I. 206 C 547/21v

[1] Verzoeker vordert betaling van 5.307,00 EUR plus rente en kosten. De oorspronkelijke vordering tot het verkrijgen van een verklaring voor recht voor toekomstige schade werd op 6 mei 2024 ingetrokken.

Verzoeker voerde aan dat het met het motortype EA 288 uitgeruste voertuig getroffen was door het schandaal van de emissiemaniplatie en dus in een met de

wet strijdige staat was geleverd. Concreet waren volgens verzoeker twee manipulatie-instrumenten geprogrammeerd, namelijk een van de temperatuur afhankelijk instrument en tegelijkertijd een instrument dat afhankelijk is van de testbank respectievelijk de reële rijomstandigheden. Volgens hem is hij misleid door de opzettelijke manipulatie van de vertegenwoordigers van verweerster en heeft hij daarom recht op schadevergoeding overeenkomstig § 874 ABGB (burgerlijk wetboek, Oostenrijk). Verweerster is ook uit onrechtmatige daad aansprakelijk wegens het toebrengen van schade in strijd met de goede zeden in de zin van § 1295, lid 2, ABGB; het recht op schadevergoeding is volgens verzoeker ook gebaseerd op de door de overhandiging van het datafragment geboden garantie dat het voertuig in overeenstemming is met het goedgekeurde type.

[2] Verweerster heeft hiertegen ingebracht dat het EA 288-motortype in kwestie niet was uitgerust met een (verboden) manipulatie-instrument. Het thermovenster beslaat het temperatuurbereik van – 24 graden Celsius tot + 70 graden Celsius en is dus zo groot dat de uitlaatgasrecirculatie in Oostenrijk 100 % functioneert. Om vergelijkbare meetwaarden te verkrijgen, zorgt de rijcurveherkenning in de precon ervoor dat de regeneratie van de NOx-opslagkatalysator, die anders regelmatig om de 5 km plaatsvindt, tijdens de voorconditionering plaatsvindt, zodat de eigenlijke testcyclus representatief is.

II. 206 C 938/23x

[1] Verzoekster vordert betaling van 4.287,00 EUR plus rente en kosten. De oorspronkelijke vordering tot vaststelling van toekomstige schade werd op 8 januari 2024 ingetrokken.

Verzoekster voerde aan dat het met het motortype EA 288 uitgeruste voertuig getroffen was door het schandaal van de emissiemanipulatie en dus in een met de wet strijdige staat was geleverd. Concreet waren volgens verzoekster twee manipulatie-instrumenten geprogrammeerd, namelijk een van de temperatuur afhankelijk instrument en tegelijkertijd een instrument dat afhankelijk is van de testbank respectievelijk de reële rijomstandigheden. Volgens haar is zij misleid door de opzettelijke manipulatie van de vertegenwoordigers van verweerster en heeft zij daarom recht op schadevergoeding overeenkomstig § 874 ABGB. Verweerster is ook uit onrechtmatige daad aansprakelijk wegens het toebrengen van schade in strijd met de goede zeden in de zin van § 1295, lid 2, ABGB.

[2] Verweerster heeft hiertegen ingebracht dat het EA 288-motortype in kwestie niet was uitgerust met een (verboden) manipulatie-instrument. Het thermovenster beslaat het temperatuurbereik van – 24 graden Celsius tot + 70 graden Celsius en is dus zo groot dat de uitlaatgasrecirculatie in Oostenrijk 100 % functioneert. Om vergelijkbare meetwaarden te verkrijgen, zorgt de rijcurveherkenning in de precon ervoor dat de regeneratie van de NOx-opslagkatalysator, die anders regelmatig om de 5 km plaatsvindt, tijdens de voorconditionering plaatsvindt, zodat de eigenlijke testcyclus representatief is.

D. Juridische beoordeling

I. Relevante wetgeving

Verordening 715/2007/EG betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen met betrekking tot emissies van lichte personen- en bedrijfsvoertuigen (Euro 5 en Euro 6) en de toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie:

„Artikel 3, punt 10:

In deze verordening en de uitvoeringsmaatregelen ervan wordt verstaan onder:

„manipulatie-instrument’: een constructieonderdeel dat de temperatuur, de rijsnelheid, het motortoerental, de versnelling, de inlaatonderdruk of andere parameters meet om een onderdeel van het emissiecontrolesysteem in werking te stellen, te moduleren, te vertragen of buiten werking te stellen, zodat de doelmatigheid van het emissiecontrolesysteem wordt verminderd onder omstandigheden die bij een normaal gebruik van het voertuig te verwachten zijn.”

Verordening 692/2008/EG van de Commissie tot uitvoering en wijziging van verordening (EG) nr. 715/2007 (hierna kortweg uitvoeringsverordening):

„Artikel 2, punt 6:

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

„periodiek regenererend systeem’: katalysatoren, roetfilters of andere systemen voor verontreinigingsbeheersing die bij normaal gebruik van het voertuig uiterlijk om de 4 000 km een periodiek regeneratieproces vergen.

Bijlage III: Controle van de gemiddelde uitlaatemissie bij omgevingsomstandigheden

[...]

3. Technische voorschriften

[...]

3.13. Technische voorschriften voor een voertuig met een periodiek regenererend systeem

3.13.1. De technische voorschriften zijn die van punt 3 van bijlage 13 bij VN/ECE-Reglement nr. 83, met de in de punten 3.13.2 tot en met 3.13.4 beschreven uitzonderingen.

[...]

3.13.4. Voor een periodiek regenererend systeem kunnen de emissienormen worden overschreden tijdens cycli waarin regeneratie plaatsvindt. Als de regeneratie van het systeem voor verontreinigingsbeheersing bij elke test van type I ten minste één keer plaatsvindt en tijdens de voorbereidingscyclus van het voertuig al één keer heeft plaatsgevonden, wordt de voorziening beschouwd als een continu regenererend systeem dat geen speciale testprocedure behoeft.”

Reglement nr. 83 van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties [VN/ECE] – Uniforme bepalingen voor de goedkeuring van voertuigen wat de emissie van verontreinigende stoffen naargelang de motorbrandstofvereisten betreft (kortweg VN/ECE):

„Punt 2.20.:

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

„periodiek regenererend systeem’: een voorziening tegen verontreiniging (bv. katalysator, deeltjesvanger) die bij normaal gebruik van het voertuig uiterlijk om de 4 000 km een periodiek regeneratieproces vergt. Tijdens cycli waarin regeneratie plaatsvindt, kunnen de emissienormen worden overschreden. Indien ten minste één keer per test van type I een regeneratie van de voorziening tegen verontreiniging plaatsvindt en ook tijdens de voorbereidingscyclus van het voertuig al ten minste één regeneratie heeft plaatsgevonden, is er sprake van een continu regenererend systeem dat geen speciale testprocedure vergt. Bijlage 13 bij dit reglement geldt niet voor continu regenererende systemen.

Bijlage 13: Emissietestprocedure voor een voertuig met een periodiek regenererend systeem

[...]

3. Testprocedure

Het voertuig mag voorzien zijn van een schakelaar waarmee het regeneratieproces mogelijk of onmogelijk kan worden gemaakt, mits deze handeling geen effect heeft op de oorspronkelijke motorkalibratie. Deze schakelaar is alleen toegestaan om te voorkomen dat regeneratie tijdens het laden van het regeneratiesysteem en tijdens de voorconditioneringscycli optreedt. Bij de meting van de emissies tijdens de regeneratiefase mag hij echter niet worden gebruikt. De emissietest moet immers met de ongewijzigde oorspronkelijke (OEM-) regeleenheid worden uitgevoerd.”

E. Opmerkingen vooraf

[1] De beslechting van het geschil hangt in doorslaggevende mate af van de uitlegging van artikel 3, punt 10, artikel 5, leden 1 en 2, van verordening (EG) nr. 715/2007, artikel 2, punt 6, en bijlage III, punten 3.13.1 en 3.13.4. van de

uitvoeringsverordening alsmede punt 2.20. en bijlage III, punt 3, van het VN/ECE. Volgens het Bezirksgericht Graz-Ost (rechter in eerste aanleg Graz-Ost, Oostenrijk) is er met betrekking tot de prejudiciële vragen geen sprake van een acte clair, zodat het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing moet worden verzocht.

[2] In beide procedures staat vast dat een dieselmotor van het type EA 288, waarvoor de emissienorm EU 6 bepalend is, in het betrokken voertuig is gemonteerd. Deze motor is uitgerust met een thermovenster.

[3] In beide onderhavige procedures rijst met name de vraag of de geïmplementeerde precon met rijcurveherkenning (programma voor de regeneratie van de katalysator in de voorbereidingscyclus) een verboden manipulatie-instrument is in de zin van artikel 3, punt 10, juncto artikel 5 van verordening (EG) nr. 715/2007.

F. Motivering van de verwijzing

[1] Met de eerste vraag wenst de rechter te vernemen of een continu regenererend systeem (in tegenstelling tot een slechts periodiek regenererend systeem) überhaupt een manipulatie-instrument kan zijn. Het Bezirksgericht Graz-Ost gaat er namelijk van uit dat de precon in kwestie (programma voor de regeneratie van de opslagkatalysator in de voorbereidingscyclus, zodat de eigenlijke testcyclus van type 1 begint met een geregenereerde katalysator) een continu regenererend systeem is. Volgens de bevindingen is voldaan aan zowel de vereisten van artikel 2, punt 6, van de uitvoeringsverordening als aan die van bijlage III, punt 3.13.4., bij de uitvoeringsverordening voor een continu regenererend systeem.

[2] Artikel 2, punt 6, van de uitvoeringsverordening (inhoudelijk identiek aan punt 2.10., eerste zin, VN/ECE) definieert het periodiek regenererende systeem. Bijlage III, punt 3.13.4., bij de uitvoeringsverordening sluit aan bij deze bepaling; de eerste zin komt overeen met punt 2.10., tweede zin, van het VN/ECE. De tweede zin (inhoudelijk identiek aan punt 2.10., derde zin, VN/ECE) definieert het continu regenererende systeem als een speciale vorm van een periodiek regenererend systeem en bepaalt dat er geen speciale testprocedure vereist is voor een continu regenererend systeem.

[3] Daarom moet onderscheid worden gemaakt tussen een periodiek regenererend en een continu regenererend systeem. Het speciale kenmerk van een continu regenererend systeem is dat de regeneratie ten minste één keer plaatsvindt tijdens een test van type I, nadat deze al ten minste één keer heeft plaatsgevonden tijdens de voorbereidingscyclus van het voertuig.

[4] De bepaling dat geen speciale testprocedure vereist is voor een continu regenererend systeem betekent dat bijlage 13, punt 3, bij het VN/ECE (juncto bijlage III, punt 3.13.1., uitvoeringsverordening) niet hoeft te worden toegepast.

De testprocedure volgens bijlage 13, punt 3, bij het VN/ECE is daarom alleen van toepassing op voertuigen met een periodiek regenererend systeem, maar niet op voertuigen met een continu regenererend systeem. Deze verbanden worden zonder twijfel bevestigd door (de identieke bepalingen van) punt 2.20. van het VN/ECE. Hierin staat expliciet dat bijlage 13 bij het VN/ECE niet geldt voor continu regenererende systemen. Voor een continu regenererend systeem is dus de testprocedure volgens bijlage 4a bij het VN/ECE van toepassing. In dit geval worden de uitlaatgasmetingen alleen tijdens de eigenlijke testcyclus uitgevoerd. Periodiek regenererende systemen hebben daarentegen meer testcycli (voorbereidingscyclus; regeneratiecyclus).

[5] Vanwege de juridische fictie volgens bijlage III, punt 3.13.4., tweede zin, bij de uitvoeringsverordening, volgens welke de beschreven speciale vorm van een periodiek regenererend systeem wordt beschouwd als een continu regenererend systeem, moet voor de testmodus (op de testbank) worden aangenomen dat het regenererend systeem continu (ononderbroken) in bedrijf is. De regeling van het regeneratieproces moet dus buiten beschouwing worden gelaten voor de uitlaatgasmeting, zodat naar het oordeel van het Bezirksgericht Graz-Ost moet worden uitgegaan van een constante (uniforme) voor de meting relevante functionaliteit (en werking) van de motor.

[6] Als de uniforme functionaliteit van de motor op grond van de beschreven juridische fictie van toepassing is op de testmodus, moet dit ook gelden voor de reële rijomstandigheden, omdat een zinvolle vergelijking met de reële rijomstandigheden (met nadelige juridische gevolgen in het geval van emissierelevante wijzigingen) alleen mogelijk is als dezelfde voorwaarden bestaan met betrekking tot de functionaliteit van het emissiecontrolesysteem. Daarom ligt het voor de hand om bij een continu regenererend systeem ook voor de reële rijomstandigheden uit te gaan van een continu werkend regenererend systeem.

[7] Dit zou betekenen dat een continu regenererend systeem geen enkel onderdeel van het emissiecontrolesysteem in zijn werking activeert, wijzigt, vertraagt of deactiveert, waardoor de effectiviteit van het emissiecontrolesysteem onder reële rijomstandigheden zou afnemen. Als deze benadering wordt gevolgd, is een dergelijk continu regenererend systeem geen manipulatie-instrument in de zin van artikel 3, punt 10, van verordening (EG) nr. 715/2007.

[8] De tweede vraag, onder a) en b), heeft betrekking op het bestaan van een rechtvaardiging, zelfs als het bestaan van een manipulatie-instrument moet worden verondersteld.

[9] Artikel 5, lid 2, onder c), van verordening (EG) nr. 715/2007 voorziet in een expliciete rechtvaardiging als ondanks het manipulatie-instrument in wezen aan de voorwaarden voor de desbetreffende testprocedure wordt voldaan. Bijlage III, punt 3.13.4., bij de uitvoeringsverordening voorziet uitdrukkelijk in het gebruik van een precon (programma voor het regenereren van de katalysator in de voorbereidingscyclus) en bepaalt dat het regenererende systeem onder bepaalde

voorwaarden zoals die in het onderhavige geval wordt beschouwd als een continu regenererend systeem, wat betekent dat een test van type I moet plaatsvinden. De testvoorwaarden in kwestie schrijven derhalve met betrekking tot de toepasselijkheid van een specifieke goedkeuringstest (type I) voor dat tijdens de voorbereidingscyclus ten minste één keer een regeneratie van het emissiebeperkingsstelsel (katalysator) moet plaatsvinden. Als deze voorwaarde is voorgeschreven in de normen voor de relevante testprocedure, moet ook zijn voldaan aan de uitzondering volgens artikel 5, lid 2, onder c), van verordening (EG) nr. 715/2007.

[10] Volgens artikel 5, lid 1, van verordening (EG) nr. 715/2007 moeten de onderdelen die van invloed kunnen zijn op de emissies zodanig ontworpen, geconstrueerd en gemonteerd zijn dat het voertuig onder normale gebruiksomstandigheden aan deze verordening kan voldoen, dat wil zeggen dat met name de grenswaarden worden nageleefd. In dit verband heeft het Hof van Justitie in zijn arrest in zaak C-693/18, CLCV, punt 99, verklaard dat artikel 3, punt 10, van verordening (EG) nr. 715/2007 aldus moet worden uitgelegd dat software die het emissieniveau van de voertuigen wijzigt afhankelijk van de herkende rijomstandigheden en de naleving van de emissiegrenswaarden slechts waarborgt wanneer deze omstandigheden overeenstemmen met die welke tijdens de goedkeuringsprocedure van toepassing zijn, een „manipulatie-instrument” in de zin van deze bepaling is, ook al kan de verbetering van de prestaties van het emissiecontrolesysteem sporadisch ook worden waargenomen onder normale gebruiksomstandigheden. Omgekeerd kan hieruit worden afgeleid dat een manipulatie-instrument toelaatbaar moet zijn als de emissies die aanwezig zijn in de testcyclus, voor het grootste deel of in de meerderheid van de gevallen ook aanwezig zijn onder reële rijomstandigheden.

[11] Dit is het geval bij de precon die in beide onderhavige procedures moet worden beoordeeld. Volgens de bevindingen vindt de regeneratie twee keer plaats tijdens de eigenlijke testcyclus, terwijl onder reële rijomstandigheden – met de opgegeven regeneratie-intervallen van 5 km over een afstand van 11 km (vergelijkbaar met de testcyclus) – de regeneratie puur rekenkundig gezien 2,2 keer plaatsvindt. Onder reële rijomstandigheden kan regeneratie dus ook drie keer plaatsvinden, en in feite, puur rekenkundig, in één op de vijf gevallen. Op basis hiervan kan onder reële omstandigheden (in vergelijking met de testmodus) geenszins ervan uit worden gegaan dat regelmatig drie keer regeneraties plaatsvinden. Dergelijke regeneraties zijn – afhankelijk van de laadstatus van de katalysator – weliswaar mogelijk, maar twee regeneraties komen veel vaker voor, namelijk in 80 % van de gevallen. In de meeste gevallen wordt de katalysator ook onder reële omstandigheden zodanig geregeneerd dat de omstandigheden dezelfde zijn als in de testcyclus.

[12] Naar het oordeel van het Bezirksgericht Graz-Ost kan, als het emissiebeperkingsstelsel (katalysator) onder reële omstandigheden voor 80 % even effectief is als onder testomstandigheden, niet worden gezegd dat de

emissiebeperking ook onder reële omstandigheden slechts sporadisch kan worden waargenomen.

[13] Bijlage 13, punt 3, bij het VN/ECE is van toepassing op een periodiek regenererend systeem (met de speciale testprocedures overeenkomstig bijlage 13 bij het VN/ECE), maar niet op een continu regenererend systeem (test van type I overeenkomstig bijlage 4a bij het VN/ECE). Voor een continu regenererend systeem bepaalt bijlage III, punt 3.13.4., bij de uitvoeringsverordening (inhoudelijk identiek aan punt 2.20., derde zin, van het VN/ECE) immers uitdrukkelijk dat de katalysator ook ten minste één keer tijdens de voorbereidingscyclus moet worden geregenereerd. Het feit dat deze regeneratie bewust wordt geactiveerd en de eigenlijke testcyclus dus begint met een lege katalysator, is daarom voorgeschreven en niet schadelijk.

[OMISSIS]